

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum affabilitas sit specialis virtus? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

6. 7. ad fi
10. 4.

lofophus dicit in 4. * Ethicorum, quod & ſuperabun-
tia, & valde, defectus iactantium eſt. Propter quod
& de Auguſtino legitur, quod neque veſtes nimis
pretioſas, neque nimis abiectas habere volebat:
quia in vitroque homines ſuam gloriam quaerunt.

Ad tertium dicendum, quod ſicut dicitur Ecclē. 19.
Eſt qui nequiter ſe humiliat, & interiora eius plena
ſunt dolo. Et ſecundum hoc Salomondoquitur de eo
qui ex doſa humilitate nequiter vocem ſuam ſub-
mittit.

QVÆST. CXIV.

De Amicitia, qua affabilitas dicitur, in duos arti-
culos diuiſa.

DEinde conſiderandum eſt de amicitia, qua affa-
bilitas dicitur; & de vitijs oppoſitis, quae ſunt
adulatio, & litigium.

¶ Circa amicitiam autem, ſeu affabilitatem quaeruntur duo.

¶ Primo, vtrum ſit ſpecialis virtus?

584

¶ Secundo, vtrum ſit pars iuſtitiae?

ARTIC. I.

Vtrum amicitia ſit ſpecialis virtus?

Sup. q. 22.
a. 3. ad 7.
Et 3. diſ.
27. q. 2.
a. 2. ad 1.
Et di. 34.
q. 1. ar. 2.
ad 8.
Et virt.
q. 3. ar. 5.
ad 5. Q.
q. 2. a. 2.
* li. 8. c. 3.
† c. 4. p. 1.
* c. 6. pa-
rū ante
med. t. 5.
† c. 6. t. 5.

AD primum ſic proceditur. Videtur, quod amicitia
non ſit ſpecialis virtus. Dicit enim Philo-
ſophus in 8. * Ethicorum, quod amicitia perfecta eſt,
quae eſt propter virtutem. Quaelibet autem virtus eſt
amicitiae cauſa: quia bonum omnibus eſt amabile, vt
Dionyſius dicit 4. † cap. de diuin. nomin. Ergo amicitia
non eſt ſpecialis virtus, ſed conſequens omnem
virtutem.

¶ 2. Præterea, Philoſophus dicit in 4. * Ethicor.
de tali amico, quod non in amando, vel inimicando
recipit ſingula, vt oportet. Sed quod aliquis ſigna
amicitiae oſtendat ad eos quos non amat, videtur per-
tinere ad ſimulationem, quae repugnat virtuti. Ergo
huiuſmodi amicitia non eſt virtus.

¶ 3. Præterea, Virtus in medietate conſtituitur,
prout ſapiens determinabit; ſicut dicitur 2. † Ethicor.

Sed

Sed Eccles. 7. dicitur, Cor sapientum, ubi tristitia; & cor stultorum, ubi latitia. Vnde ad virtuosum pertinet maxime à delectatione sibi cauere: vt dicitur 2. Ethicor. * Hæc autem amicitia per se quidem desiderat condelectare, contristare autem reueretur, vt Philosoph. dicit 4. † Ethic. Ergo huiusmodi amicitia non est virtus.

* c. vii.
10. 5.
† c. 6. s. 5.

SED contra, Præcepta legis dantur de actibus virtutum. Sed Eccles. 4. dicitur, Congregationi pauperum affabilem te facito. Ergo affabilitas, quæ hic amicitia dicitur, est quædam specialis virtus.

RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est *, cum virtus ordinetur ad bonum, ubi occurrit specialis ratio boni, ibi oportet esse specialem rationem virtutis. Bonum autem in ordine consistit, sicut supra dictum † est. Oportet autem hominem conuenienter ad alios homines ordinari in communi conuersatione, tam in factis, quam in dictis, vt scilicet ad vnumquemque se habeat secundum quod decet. Et ideo oportet esse quædam specialem virtutem, quæ hanc convenientiam ordinis obseruet. Et hæc vocatur amicitia, siue affabilitas.

q. 109. a.
2. c. 1. 2.
q. 55. a. 3.
† q. 109.
a. 2. c. 1.
2. q. 52.
ar. 5.

Ad primum ergo dicendum, quod Philosophus in libro * Ethicorum, de duplici amicitia loquitur, quarum vna consistit principaliter in affectu, quo vnus alium diligit. Et hæc potest consequi quamcumque virtutem. Quæ autem ad hanc amicitiam pertinent, supra de charitate dicta sunt *. Aliam verò amicitiam ponit, quæ consistit in solis exterioribus vel verbis, vel factis: quæ quidem non habet perfectam rationem amicitie, sed quædam eius similitudinem, in quantum scilicet quis decenter habet se ad illos, cum quibus conuersatur.

loc. cit. in
arg. 10. 5.
q. 23. ar.
1. c. ar.
3. ad 1.

Ad secundum dicendum, quod omnis homo naturaliter omni homini est amicus, quodam generali amore: sicut etiam dicitur Eccles. 13. quod omne animal diligit simile sibi. Et hunc amorem representant signa amicitie, quæ quis exterius ostendit in verbis,

R r 2 vel

vel factis, etiam extraneis, & ignotis: vnde non est ibi simulatio. Non enim ostendit eis signa perfectæ amicitie: quia non eodem modo se habet familiariter ad extraneos, sicut ad eos qui sunt sibi speciali amicitia iuncti.

Ad tertium dicendum, quod cor sapientum dicitur esse ubi tristitia, non quidem ut ipse proximo tristitiam inferat: dicit enim Apostolus ad Roman. 14. Si propter cibum frater tuus contristatur, iam non secundum charitatem ambulas: sed ut contristantibus consolationem conferat, secundum illud Eccl. 7. Non desis plorantibus in consolatione, & cum lugentibus ambula. Cor autem stultorum est ubi letitia, non quidem ut ipsi alios lætificent, sed ut ipsi aliorum lætitia perfruantur. Pertinet ergo ad sapientem, ut delectationem afferat his cum quibus conuersatur, non quidem lasciuam, quam virtus cauet, sed honestam: secundum illud Psal. 132. Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum. Quandoque tamen propter aliquod bonum consequens, vel propter aliquod malum excludendum, non refugiet virtuosus eos quibus conuiuuit, contristare, ut Philosophus dicit in 4. * Ethicor. Vnde & Apostol. dicit 2. ad Corinth. 7. Si contristati vos in epistola, non me penitet. Et postea, Gaudeo, non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad penitentiam. Et ideo his qui sunt prouisi ad peccandum, non debemus hilarem vultum ostendere ad eos delectandum, ne videamur eorum peccato consentire, & quodammodo peccandi audaciam ministrare. Vnde dicitur Eccles. 7. Filie tibi sunt? serua corpus illarum, & non ostendas hilarem faciem tuam ad illas.

6.6. 10. 5.

ARTIC. II.

385

Vtrum huiusmodi amicitia sit pars iustitiæ?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod huiusmodi amicitia non sit pars iustitiæ. Ad iustitiam enim pertinet reddere debitum alteri. Sed hoc non pertinet ad hanc virtutem, sed solum delectabiliter alijs